

רע"פ 2503/21 - אליהו שטרית, בהאא דרבאשי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2503/21

רע"פ 2593/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש ברע"פ 2503/21: אליהו שטרית
המבקש ברע"פ 2593/21: בהאא דרבאשי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשות רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בע"פ 56224-07-20 מיום 28.2.2021 שניתן על ידי כב' סג"נ אסתר הלמן וכב' השופטים יפעת שיטרית וסאאב דבור

בשם המבקש ברע"פ 2503/21: עו"ד רוני מועלם
בשם המבקש ברע"פ 2593/21: עו"ד שפיק דרבאשי
בשם המשיבה ברע"פ 2503/21: עו"ד ארז בן-ארויה
בשם המשיבה ברע"פ 2593/21: עו"ד נגה בן סידי

החלטה

בקשות רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' סגנית הנשיא א' הלמן וכב' השופטים י' שטרית וס' דבור) בע"פ 56224-07-20 וע"פ 69270-07-20 מיום 28.2.2021, בגדרו נדחו ערעורי המבקשים על פסק דינו של בית משפט השלום בנצרת (כב' השופטת הבכירה ד' שרון-גרין) בת"פ 46436-09-13.

רקע והליכים קודמים

1. המבקש ברע"פ 2503/21 (להלן: שטרית) והמבקש ברע"פ 2593/21 (להלן: דרבאשי) הורשעו, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות התעללות בבעלי חיים לפי סעיף 2(א) ו-17(א) לחוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994. כלל העבירות בהן הורשע שטרית בוצעו בצוותא, לפי הוראות סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

עמוד 1

לדראבשי יוחס ביצוע של חלק מהעבירות גם כמבצע עיקרי.

על פי עובדות כתב האישום, שימש שטרית אחראי על קו השחיטה במפעל "אדום אדום" בין השנים 2008-2012. דראבשי שימש עוזר למנהל קו השחיטה בין השנים 2010-2012, ולאחר מכן מונה לממלא מקום מנהל קו השחיטה. עובדים במשחטה עשו שימוש ב"שוקר" בידיעתם ובאישורם של המבקשים, ללא תכלית ראויה ובאופן שגרם כאב וסבל לעגלים. העובדים הצמידו את השוקר לאזורים רגישים בגופם של העגלים והפעילו אותו אף כנגד בעלי חיים שלא הייתה להם יכולת פיזית לקום ממקומם. בנוסף, היכו עובדי המפעל את בעלי החיים במקלות עץ ובצינורות פלסטיק.

כתב האישום מפרט מספר אירועי התעללות, שאירעו בחודשים ספטמבר ואוקטובר 2012, בהם ביצע דראבשי את ההתעללות בעצמו. כך, דראבשי קשר עגל פצוע ברצועות למלגזה אשר גררה אותו אל מחוץ לחצר ההמתנה, תוך שהעגל שוכב על גבו וראשו נחבט בגדר מתכת. תוך כדי הגרירה, דראבשי ועובד אחר חשמלו את העגל וגרמו לו סבל וכאב. בהזדמנות נוספת, כיבה דראבשי סיגריה על רגל של עגל. בנוסף, אחז דראבשי בארובות עיניו של עגל שלא לתכלית ראויה תוך שהוא גורם לו כאב וסבל מיותרים.

2. בהכרעת דינו המפורטת, מיום 25.11.2018, הרשיע בית המשפט את המבקשים בעבירות ההתעללות בבעלי חיים וזיכה אותם מעבירות היזק לחיה. בנוסף, זוכה שטרית מאחד האישומים, שנגע להתעללות בטלאים.

3. לאחר מתן הכרעת הדין, הגישו המבקשים בקשה "לגילוי חומר ראיות" לפי סעיף 74(ב) ובקשה להמצאת מסמכים לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], התשמ"ב-1982. כמו כן הוגשה בקשה להבאת ראיות נוספות. הבקשות נדונו ונדחו, למעט הבקשה לגילוי חומר ראיות, שהתקבלה בחלקה.

4. להשלמת התמונה יצוין כי שני עובדים נוספים במפעל הורשעו ובמסגרת הסדר טיעון נגזרו עליהם בין חודשיים לשלושה חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות.

5. בתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של שטרית, התרשמו אנשי השירות כי הוא לא לוקח אחריות על ביצוע העבירות. כתוצאה מכך, הוא נעדר נזקקות טיפולית ואין באפשרות השירות לבוא בהמלצה בעניינו. השירות סבר כי עונש הרתעתי עשוי לסייע לשטרית לחדד את הגבולות בין המותר לאסור בכל הנוגע למניעת צער בעלי חיים.

מן התסקיר בעניינו של דראבשי עולה כי מדובר באדם בעל יכולת תפקוד טובה במסגרות, אך שעלול לאבד שליטה על דחפיו התוקפניים במצבים מלחיצים. עם זאת, שירות המבחן לא התרשם כי דראבשי הינו אדם אלים או אנטי סוציאלי. לאור מכלול הנתונים אשר הועלו בתסקיר, התרשם שירות המבחן מפרוגנוזה נמוכה לשיקום ונמנע ממתן המלצה טיפולית אף בעניינו.

6. בגזר דין חלקי, שניתן ביום 22.1.2020 נדחתה טענת המבקשים להגנה מן הצדק של אכיפה בדרגית, בשל

העמדתם לדין לעומת בעלי תפקידים במפעל, ובהם וטרינרים, אשר לא הוגשו נגדם כתבי אישום. בהמשך, עמד בית המשפט על חומרת המעשים לאור האכזריות והאלימות הטבועות בהם. צוין כי המעשים נפרשו על פני תקופת זמן לא מבוטלת, ויש לראות בהם שרשרת מעשים שהיא מסכת מתמשכת אחת. עוד נקבע כי לאור ריבוי המעשים, תדירותם, חומרתם ותפקידיהם של המבקשים – מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא גבוהה. לבסוף התייחס בית המשפט להעדר מקרים דומים בפסיקה והעמיד את מתחם העונש ההולם על עונש מאסר קצר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות ועד 20 חודשי מאסר בפועל, לצד קנסות. בית המשפט הפנה את המבקשים לבדיקת התאמתם לביצוע עבודות שירות.

7. ביום 17.6.2020, ניתן גזר הדין הסופי, בו הועמד עונשם של המבקשים בתוך מתחם העונש ההולם על מאסר לתקופה של 6 חודשים אשר יבוצע בדרך של עבודות שירות. לצד זאת, נגזרו על המבקשים מאסר על תנאי, קנס בסך 8,000 ש"ח ופיצוי בסך 3,000 ש"ח לעמותת "אנימלס".

8. המבקשים ערערו על פסק הדין לבית המשפט המחוזי. הערעורים, שהופנו הן כנגד הכרעת הדין והן כנגד גזר הדין, נדחו. בפסק דינו דחה בית המשפט קמא את כלל טענות המבקשים.

בית משפט קמא קבע כי אין כל הצדקה להתערב בהחלטות בית משפט השלום מיום 30.7.2019 ומיום 18.9.2019, ביחס לבקשות לגילוי חומר חקירה, מסירת מסמכים והעדת עדים אשר יכלו לכאורה לבסס טענת הגנה מן הצדק, שכן הן מבוססות ומנומקות היטב. נקבע כי חלק מן המסמכים שביקשו המבקשים לקבל לידיהם, כבר היו בהישג ידם אף בשלב הליך השימוע, וטענותיהם בעניין זה אינן ברורות ואף לא הוברר מדוע הוגשו הבקשות רק לאחר שניתנה הכרעת הדין בעניינם. הודגש כי בית משפט השלום בחן ומצא, בצדק, כי לנוכח טיבן של הראיות קיים סיכוי אפסי לשינוי בהכרעת הדין ואין בדחיית הבקשות כדי לגרום לעיוות דין. נמצא כי אין מקום להתערב בקביעת בית משפט השלום כי לא הונחה תשתית עובדתית לביסוס קיומה של אכיפה בררנית פסולה. נקבע כי בצדק, התייחס בית משפט השלום לקבוצת השוויון ככוללת את ההליכים הפליליים נגד כל מי שפגע בערך המוגן של צער בעלי חיים וכי בעניינם של כלל המעורבים בפרשה, לרבות הווטרינרים האחראים, פעלו רשויות האכיפה על פי שיקולים ענייניים וראייתיים.

הטענות ביחס להרשעת המבקשים בביצוע עבירות של התעללות בצוותא, נדחו אף הן. נמצא כי הכרעת הדין התבססה בעיקרה על קביעות מהימנות, וכי אין ממש בטענות השונות שהועלו כנגד הממצאים העובדתיים והמשפטיים של בית משפט השלום בעניין זה.

גם בראש הערעור המופנה כנגד גזר הדין, לא מצא בית משפט קמא ממש. בית המשפט עמד על חומרת המעשים וציין כי מכלול השיקולים הרלוונטיים הובאו בחשבון בגזר הדין. נקבע כי אף שקיים קושי לאתר פסיקה דומה בנסיבותיה, הרי שניתן ללמוד מפסיקה הנוגעת להתעללות בבעלי חיים בנסיבות שונות על מגמת החמרה בענישה הנוגעת למעשי פגיעה בבעלי חיים וכי העונש שהוטל כלל אינו חמור.

9. המבקשים לא השלימו עם פסק דין זה. מכאן הבקשות שלפני. בד בבד הגישו המבקשים בקשות לעיכוב ביצוע עונש המאסר, ואלה התקבלו בהחלטתי מיום 18.4.2021 ובהחלטת השופט י' אלרון מיום 21.4.2021.

נימוקי הבקשות

10. בבקשות, שהוגשו בנפרד, טוענים המבקשים טענות דומות באופיין.

11. בין היתר, נטען על ידי המבקשים כי החלטת בית משפט השלום לדחות את בקשותיהם להמצאת מסמכים, שנועדו לבסס טענת הגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית, שגויה; וכי טענותיהם לענין אפשרות העמדה לדין וקביעת אשמתם, נדחו מבלי שקילת הראיות שהתבקשו.

ביחס לגזר הדין, נטען כי בית משפט קמא התעלם מנסיבות אישיות שונות; כי המבקשים הופלו לעומת בעלי תפקידים אחרים במפעל, לרבות הוטרנירים; כי לא ניתן ד"י משקל לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות; ועוד. בנוסף, נטען כי לא ניתן ללמוד מן הפסיקה הקיימת בעבירות דומות ביחס לעונש ההולם בעניינם של המבקשים, נוכח הבדלים משמעותיים בנסיבות ביצוע העבירות.

תגובות המשיבה

12. ביחס לבקשה ברע"פ 2503/21, הגישה המשיבה תגובה תמציתית, ולפיה הבקשה אינה מעלה כל טענה החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים. לעמדת המשיבה, כלל הטענות שמעלה המבקש זהות לטענות שנדחו בבית משפט קמא, ואין מקום להידרש אליהן פעם נוספת.

13. בתגובה לבקשה ברע"פ 2593/21, ובהתאם להנחיית בית המשפט, התייחסה המשיבה בהרחבה רבה יותר לטענות ביחס למתחמי הענישה שנקבעו בעניינם של המבקשים. לעמדת המשיבה, דין הבקשה להידחות, משעונו של המבקש אינו חורג ממתחמי הענישה המקובלים והראויים. המשיבה הפנתה לשורת פסקי דין, בערכאות שונות, בהם נגזרו עונשי מאסר בפועל בגין עבירות התעללות בבעלי חיים, בנסיבות מגוונות. עוד הפנתה המשיבה למספר פסקי דין, בערכאות שונות, בהם נגזרו עונשי מאסר שרוצו בדרך של עבודות שירות על נאשמים בעבירות מסוג זה.

זאת ועוד, המשיבה הדגישה כי שני נאשמים נוספים אשר היו מעורבים באותה הפרשה הגיעו להסדרים עונשיים, במסגרתם נגזרו עליהם עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות. לפיכך, גרסה המשיבה כי העונש שנגזר על המבקש אינו מחמיר ואף מקל, ועל כל פנים אינו מצדיק היעדרות לבקשה.

דין והכרעה

14. לאחר עיון בבקשות על נספחיהן, ובתגובות המשיבה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינן להידחות.

15. רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם של הצדדים, או במקרים חריגים, בהם מתעורר חשש לאי צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 4262/18 בן-טובים נ' מדינת ישראל – עיריית תל אביב (6.8.2018)). הבקשות שלפני אינן באות בגדרם של חריגים אלה.

16. טענות המבקשים באשר להכרעת הדין ולבקשות להמצאת מסמכים ולהוספת ראיות אינן מציגות כל שאלה עקרונית החורגת מעניינם של הצדדים. למעשה, מהווה ראש זה של הבקשות חזרה על טענות שנטענו בערעור בפני הערכאות הקודמות ונדחו לגופן. בטענות מסוג זה אין כדי להצדיק מתן רשות ערעור. בבחינת למעלה מן הצורך, אעיר כי טענות אלו נדונו בהרחבה בפסק דינו המפורט והמנומק של בית המשפט קמא, שמצא, בצדק, לדחותן.

17. בכל הנוגע לגזר הדין, מתמקדים המבקשים בטענה שהעונש שהושת עליהם מחמיר ביחס לנסיבות המקרה ולנסיבותיהם האישיות. בין היתר, נטען כי הפסיקה ממנה נגזרו מתחמי הענישה נבדלת מעניינם של המבקשים בטיבה ובחומרתה.

כידוע, ככלל, טענות בכל הנוגע לחומרת העונש אינן מצדיקות מתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים בלבד בהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה הראויה או הנהוגה (רע"פ 8601/20 מור נ' מדינת ישראל (10.1.2021); רע"פ 4760/14 קיסלמן נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (7.5.2015)).

לא מצאתי כי בענייננו, חורג עונשם של המבקשים ממדיניות הענישה המקובלת והראויה. אמנם, בית משפט קמא עמד על הקושי באיתור פסיקה זהה בנסיבותיה. ואולם, אין ספק כי בתי המשפט משיתים מפעם לפעם עונשי מאסר בדרך של עבודות שירות, ואף עונשי מאסר בפועל, על מי שהורשעו בהתעללות בבעלי חיים, וזאת גם כאשר לא נגרם מותו של בעל החיים כתוצאה מההתעללות (ראו והשוו: ת"פ (שלום אי') 54749-08-16 מדינת ישראל נ' גרייז (4.5.2017); ת"פ (שלום נת') 28737-06-15 מדינת ישראל נ' שמואל (22.12.2015); עפ"ג (מח' מרכז) 36796-01-16 שמואל נ' מדינת ישראל (21.2.2016)).

גם לגופם של דברים לא מצאתי כי יש ממש בטענות באשר לחומרת העונש. בית משפט השלום נתן דעתו על חלופי הזמן, על נסיבות חייהם של המבקשים וכן על מגוון שיקולים נוספים לקולא בטרם קבע את עונשם, עונש שאינו מן המחמירים. זאת, בפרט נוכח האכזריות שאפיינה את מעשיהם, ובשים לב לכך שחלופי הזמן והתמשכות ההליכים נזקפים לחובת התנהלותם הדיונית של המבקשים.

18. סוף דבר, הבקשות נדחות. המבקשים יתייצבו לריצוי עונשם ביום 13.6.2021 בשעה 08:00 בפני המפקח הממונה על עבודות השירות במתחם כלא מגידו - צומת מגידו - יחידת ברקאי, טלפון 08-9775099/8/2, פקס 08-9193606.

ניתנה היום, כ"ב בסיון התשפ"א (2.6.2021).

ש ו פ ט